

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXCIV. Legitimam statim post professionem factam, etiam in monasterio bonorum capaci, deberi tam ascendentibus, quàm descendentibus, verior est sententia: Quæ hoc casu ad hæredes transmittitur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

ut per eum articul. 39. num. 6. Jason *consil.* 161. vol. 4.

- 14 Sed contrarium alii volvere, & nominatim Durand. *de arte test. tit. 8. cautel. 9. num. 3.* qui asserit imputationem in legitimam fieri debere juxta pretium alienationis sine fraude factæ, ut refert Barry *de success. lib. 8. tit. 3. num. 67. fol. 249.* qui videtur in casu alienationis non fraudulentæ inclinare in sententiam Dilecti: Marta *de success. legal. part. 4. quest. 21. art. 10. num. 90.* Sim. *de Prat. lib. 3. interpret. 3. dub. 5. solut. 6. num. 14. fol. 266.* qui etiam illius est sententia, ut alienationes impotentur in detractiones, juxta pretium quo alienationes factæ fuerunt. † Si tamen intervenisset fraus, habendus esset respectus ad verum pretium: Merlin. *de legit. lib. 5. tit. 3. quest. 7. numero 26.* Mangil. *de imput. quest. 9. num. 69.* Surd. *consil. 128. num. 21.* Riminald. *jun. consil. 148. num. 48.* Ratio est, quia hæres alienando censetur tacite elegisse bona alienata, seu illorum pretium pro suis detractionibus: l. *Marcellus 3. §. res qua, ff. ad Trebell.* & ab hac sententia, quæ verior est, & receptior, non est recedendum.

CAPUT CXCIV.

Legitimam statim post professionem factam, etiam in Monasterio bonorum capaci, deberi tam ascendentibus, quam descendentibus, verior est sententia. Quæ hoc casu ad hæredes transmittitur, etiam cum fructibus. Mors civilis & naturalis æquiparantur, quando in utraque eadem militat ratio, aut quando ex utraque idem resultat effectus.

SUMMARIUM.

- 1 Magna est inter DD. controversia, utrum filio Religionem bonorum capacem professi, statim parentibus legitima debeatur? sed opinio affirmativa tenenda est.
- 2 Matris legitima super bonis profissi est triens, quando nulli ipsius adsunt fratres.
- 3 Mater quamvis filio naturaliter premortua transmittit ad hæredes jure petenda legitima super bonis filii profissi.
- 4 Nec solum transmittit proprietatem legitimam, sed etiam fructus.
- 5 Legitima debetur matri etiam in bonis filio post professionem delatis.
- 6 Bona delata monacho post professionem acquiruntur Monasterio.
- 7 In bonis industria Religiosi questis, parentes nullam habent legitimam; secus est in bonis illi jure sanguinis obvenientibus.
- 8 In jure universali, qualis est legitima, veniunt etiam bona futura.
- 9 Religiosi retinent jura sanguinis, & succedunt ab intestato.
- 10 Legitima favorabilior est piæ causæ.
- 11 Quoad effectum, ut Religiosus, seu Monasterium ejus loco succedat, ipse habetur pro vivo.

12 Mors civilis æquiparatur naturali, quando illa resultat idem effectus.

13 Item quando in utroque casu eadem ratio militat, mors civilis & naturalis æquiparantur.

Inter magnam DD. contrarietatem in quaestione illa, utrum legitima filii debeatur, statim post Religionem ingressio; & eodem modo, ascendentibus, statim post professionem filii: verior est sententia, quam etiam ut æqualem consentaneam Rota Romana amplecti fuit, legitimam liberis in bonis parentum, vel eorum parentibus in bonis liberorum statim debitam esse, & peti posse post professionem parentis, si filius præsertim ex dispositione juris communis, prætext. in cap. *cum sumus, de regul. jur. cum auctoritate, Rota in Tuderin. legitima, coram Orsini.* quæ decisio est inserta post tract. Merlini *de legit. decis. 103.* & postea fuit approbata *decis. 103. part. 5. recentior.* ubi alie decisiones retractantur & confirmantur: Addunt. ad Barar. *decis. 411. num. 16.* & fuscè comprobant Merlin. in *dist. tract. de legit. lib. 5. tit. 3. quest. 3. per tot.* ubi *num. 11.* loquitur expressè de legitima ascendentibus debita: & *num. 14.* idem locum habere vult tam in monasterio bonorum capaci, quam incapaci: post Grassl. in *§. legitima, quest. 12. num. 6 & 7.* quod etiam censuit Rota in *decisionibus supra allegatis*, quas etiam refert & sequitur Anton. de Martin. *lib. 1. quodid. resolut. cap. 255.* Eisdem sententiæ fuit Marta in *summa success. legal. part. 4. quest. 4. art. 3. num. 17.* apud quos plures alii citantur, quos consuleto omittimus: Sanch. in *oper. moral. lib. 7. cap. 10. num. 3.* ubi plures allegat: & *num. 10.* ubi dicit non esse faciendam differentiationem inter ascendentes & descendentes, quamvis teneat contrarium Tamburin. *de jur. Abbat. tom. 3. disp. 1.1. questio 4. numero 58.* Gratian. *discept. 102. cum illi citat.* & Hieronym. Roderic. *quest. regular. 72. num. 26.* alique multi. Sed nostra sententia æquior est, & receptior; quam, ut mox dictum est, in veriore Rota Romana approbavit in *supralatis decisionibus.*

Non est autem dubitandum, quin hoc casu legitima matris sit triens, cum dictus filius religiosus nullos habeat fratres, & sic æqualem matre concurrat: quo casu legitima matris triens totius hereditatis, seu bonorum filii: hoc in *Asculana legitima*, post dict. tract. Merlini *decis. 39. num. 17.* & in *recentior. decis. 219. num. 1. part. 6.* & in propriis terminis filii qui Religionem ingressus fuit, tradit Rota in *distis decisionibus supra allegatis.*

Non est etiam dubitandum, quin jura legitimæ statim post filii professionem delata, immixta fuerint ad hæredes, etiam si mater filii præmortua fuerit: quia cum jus legitimæ immixtum esset formatum & adiacatum in personam mortui, propter mortem civilem filii Religionem ingressus, quæ mors civilis in hoc casu eandem effectum producit quem naturalis, Rota in *decisione 503. numero secundo, parte quinta. recentior.* certum est quod jus illud petenda legitimæ transmissum fuit ad quoscumque hæredes, & successores ipsius matris, etiam extraneos, quamvis mater vivens legitimam non petiisset. † Idque unà cum jure petendi fructus legitimæ, asserit Riminald. *jun. consil. 148.*

numero quarto & quinto, ubi plures allegat, & num. 7. ubi agit de iure transmittendi fructus: Cyriac. controvers. 367. num. 1. & sequentib. Gratian. discept. forens. cap. 448. num. 23. Merlin. de legit. lib. 5. tit. 3. quest. 9. num. 13. & eod. lib. 5. tit. 3. quest. 3. numero 15. ubi questio deciditur in nostris terminis.

Remanet tamen difficultas, quæ non levis esse videtur. Quia præsupposito quod legitima debeatur matri à die d. professionis, ergo bona post professionem quaesita non videntur ponenda in calculo legitimæ, cum super bonis mortui legitima non debeatur; filius autem civiliter mortuus sit, dum ad illum bona paterna delata fuerunt.

5 Sed his non obstantibus, si remanet conclusio, quod etiam de bonis paternis postea delatis legitima debeatur matri: Quia cum jus petendæ legitimæ fuerit formatum, & radicatum in persona matris à die professionis filii, sequitur illud potuisse transmitti, & transmissum fuisse ad hæredes & successores matris, eodem modo, quo mater ipsa habitura fuisset. Unde cum adhuc matre superstite jura paterna devoluta fuerint ad filium religiosum, habuit super illis mater tunc vivens jus petendæ legitimæ, quam, ut dictum est, vivo filio professo

6 petere potest. † Quamvis enim quidquid acquirit Monachus, acquirit monasterio post professionem, & legitima debeatur tantum super bonis, quæ filius secum detulit tempore professionis, non autem super illis quæ postea ipsi obvenirent, ut vo-

7 luit Valasc. consil. 24. num. 7. † Tamen hoc intelligendum est de bonis per Monachum sua industria quaesitis, in quibus nullam mater potuit præterdere legitimam; secus autem est in bonis Monacho ex successione paterna delatis: quippe cum jus sanguinis, quod naturale est, sit principium & causa hujus acquisitionis, & id non competat tantum Monacho, sed competeret cessante ingressu, bona illa reputantur quasi ante ingressum acquisita in favorem legitimæ matris: ut tradit Sanchez in oper. moral. lib. 7. cap. 9. num. 22. versicul. hoc autem intelligo: & post eum Barbof. in authent. si qua mulier, num. 10. Cod. de sacros. Eccles. & probatur optimè per text. in d. authent. si qua mulier, & in authent. de sanctiss. Episcop. §. si qua, collat. 9. consil. 15. in vers. sed si post ingressum: ubi dicitur quod si post ingressum monasterii Religiosus moriatur, nulla facta dispositione bonorum suorum, filii legitimam percipient, reliqua substantia Monasterio competente: cujus dispositionem locum habere volunt DD. tam in legitima ascendentium, quam descendentium: Sanchez. diss. cap. 9. num. 19. Barbof. ubi sup. num. 9. & 10. Unde patet, ascendentes habere legitimam de omnibus bonis filii Monachi ad illum pertinentibus, usque ad tempus mortis naturalis.

8 Et probatur, quia legitima est quid universale, sive dicamus illam esse quotam bonorum, sive hæreditatis: in universalibus autem veniunt etiam bona futura: Sanch. consil. 128. num. 7. & 8.

9 Item quia licet Monachi sint mortui mundo, tamen retinent jura sanguinis & fuitatis, & succedunt ab intestato: leg. Deo nobis, Cod. de Episcop. & Cler. Cravet. consil. 152. numero 2. Peregrin. consil. 47. numero 1. volum. 1. Ergo cum bona ista delata fuerint jure sanguinis ad filium, non debent ascendentes super illis excludi à legitima jure naturæ debita: ut per Sanchez. loc. cit. dicto num. 21.

Sanlegetii quæst. & resol. civil. T. II. P. II.

Maximè, quia legitima favorabilior est Ecclesiæ, & causâ piâ, illique præferenda est: Rot. decis. 420. numero 1. part. 4. recentior. Castill. de usufruct. cap. 65. num. 2. Dec. consil. 426. numero 5. & 6.

Neque obstat, si dicatur mortem civilem æquiparari naturali, quando mors civilis habet eundem effectum quem naturalis, videlicet quando bona statim post professionem acquiruntur hæredi Religiosi; secus quando bona remanent penes Monasterium, quia tunc Religiosus illa possidet in communi, & sic habetur quodammodo pro vivo: ut notat Barbof. in vot. Canonie. lib. 1. voto 6. dubit. 4. num. 35. Rota d. decis. 116. num. 19. & 20. part. 5. recent.

Respondetur enim regulam illam, quod mors civilis non æquiparetur morti naturali nisi in casibus à jure expressis, habere duas limitationes. Prima est illa, quam attulit Rota dicta decis. 116. & Barbof. loc. cit. quæ petita est ex Honded. consil. 60. volum. 2. & consil. 61. num. 42. & sequentib. vol. eod. & Gozadin. consil. 46. num. 17. nempe quod civilis æquivaleret naturali, quando ex ea resultat idem effectus; quia testator ingrediens Religionem declaravit expressè, vel tacitè, se velle quod suum testamentum statim post professionem fortiaur effectum, non expectata morte naturali: & tunc legitima testamento relicta peti potest actione ex testamento contra hæredem, qui statim post professionem acquirit hæreditatem.

Secunda limitatio, vel secundus casus, quem Honded. tractat tanquam diversum articulum à primo, est quando eadem ratio militat in morte civili, quæ in naturali, prout militare dicit eandem rationem, quando agitur de legitima, non ex testamento, sed à lege debita super bonis ingressi; & tunc quia militat eadem ratio in utroque casu, mors civilis habetur pro naturali, & legitima debetur non expectata morte: Honded. consil. 60. num. 25. & 26. volum. 2. & consil. 61. num. 21. eod. volum.

CAPUT CXCV.

Si Dominus Jurisdictionalis, qui à collectis immunis est, bona exempta alteri vendiderit, emptor amittit privilegium exemptionis. Circa quod tres diversi casus considerantur. Pro bonis extra territorium loci habitationis sitis, collecta solvi debet in loco habitationis, si in loco ubi sita sunt, nulla collecta solvatur. Hypotheca pro collectis certis, vel variabilibus quando incipiat.

S V M M A R I V M.

- 1 Domini jurisdictionales sunt exempti à collectis quoad bona feudalia.
- 2 Emptor bonorum feudalium amittit immunitatem à collectis, quæ Domino jurisdictionali vendenti competebar.

R 2

3 Collectis,